

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

(CIP file- Classification of instructional programmes)

Τίτλος μαθήματος:	Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική
Κωδικός μαθήματος:	ASSP 411
Τύπος μαθήματος:	Υποχρεωτικό Μάθημα
Έτος σπουδών:	4 ^ο
Εξάμηνο παράδοσης:	7 ^ο
Αριθμός πιστωτικών μονάδων - ECTS:	6
Αριθμός εβδομαδιαίων ωρών διδασκαλίας:	3
Προαπαιτούμενα μαθήματα:	
Γενικός σκοπός και στόχοι:	<p>Κύριος σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές τις γνώσεις των θεωρητικές προσεγγίσεων και των μοντέλων της Κοινωνικής Πολιτικής και να αναπτύξουν δεξιότητες ανάλυσης και αξιολόγησης των διαχρονικών εφαρμογών πολιτικής και των προτεραιοτήτων, σε συνδυασμό με τις προκλήσεις και πραγματικά προβλήματα κοινωνικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής. Επιδίωξη του μαθήματος είναι να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τις βασικές πολιτικές σε διάφορους τομείς μελέτης, σχεδιασμού, αποφάσεων, εφαρμογής και αξιολόγησης και τις σύγχρονες τάσεις και προοπτικές σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και στην Κύπρο.</p>
Μαθησιακά αποτελέσματα:	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none">• Να περιγράφουν και να επεξηγούν τις εισαγωγικές έννοιες και τους ορισμούς της Κοινωνικής Πολιτικής• Να κατανοούν και να αναλύουν τα μοντέλα, τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις και τις σύγχρονες τάσεις της Κοινωνικής Πολιτικής.• Να περιγράφουν και να αναλύουν, το ρόλο της κοινωνικής εργασίας ως φορέα αξιών, τη μεθοδολογία της κοινωνικής παρέμβασης και τα εργαλεία μελέτης, σχεδιασμού και εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής.• Να αναλύουν κριτικά και να αξιολογούν πολιτικές, το περιεχόμενό τους, τις κατευθύνσεις τους και τις εφαρμοζόμενες πρακτικές στην κοινωνική πολιτική στο Ευρωπαϊκό επίπεδο, στα κράτη μέλη και στους κεντρικούς θεσμούς.• Να αναλύουν και αξιολογούν παρεμβάσεις κοινωνικής πολιτικής για την αντιμετώπιση σύγχρονων κοινωνικών κινδύνων, τη στήριξη ευάλωτων κοινωνικά ομάδων και αυτών που στοχεύουν στην κοινωνική ευημερία ευρύτερα. Μεταξύ αυτών, συμπεριλαμβάνονται οι τομείς των κοινωνικών δικαιωμάτων, της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού, της ισότητας των φύλων, των κοινωνικών ανισοτήτων, της ανεργίας, των ατόμων με αναπηρία, των μειονοτήτων και άλλους σχετικούς με την κοινωνική

	<p>δικαιοσύνη, ισότητα, ασφάλεια των ανθρώπων.</p> <ul style="list-style-type: none">• Να συσχετίζουν την κοινωνική πολιτική, ως μοντέλο και πρακτική, σε διάφορους τομείς στην Κύπρο, να τη συσχετίζουν συγκριτικά αντίστοιχα με αυτή σε άλλα κράτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.• Να γνωρίζουν και να επεξηγούν τις βασικές κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Πολιτικής σε διάφορους κοινωνικούς τομείς και να αναλύουν τις αντίστοιχες σύγχρονες προτεραιότητες, προκλήσεις και προοπτικές για την Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση.
Περιεχόμενα του μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none">• Βασικές εισαγωγικές έννοιες και ο εννοιολογικός προσδιορισμός της Κοινωνικής Πολιτικής και οι κύριες κλασικές θεωρητικές προσεγγίσεις για το κράτος πρόνοιας• Μοντέλα Κοινωνικής Πολιτικής και σύγχρονες προκλήσεις και προοπτικές• Ιστορική εξέλιξη και χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν την έννοια της κοινωνικής πολιτικής, στην Κύπρο, σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και την Ευρωπαϊκή Ένωση• Μοντέλα ασκήσεως της Ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής βασισμένα στον τρόπο διακυβέρνησης και συντονισμού των επιμέρους πολιτικών των κρατών μελών• Το περιεχόμενο των ευρωπαϊκών συνθηκών στην παραγωγή κοινωνικών δικαιωμάτων• Η Ανοιχτή μέθοδος συντονισμού ως εργαλείο εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης• Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους κύριους τομείς άσκησης κοινωνικής πολιτικής• Συσχέτιση των μέτρων κοινωνικής πολιτικής με την άσκηση κοινωνικής εργασίας• Η κοινωνική πολιτική στην Κύπρο και συσχέτιση με αντίστοιχες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους κύριους τομείς άσκησης κοινωνικής πολιτικής• Κριτική αξιολόγηση της Κοινωνικής Πολιτικής και των παρεμβάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Κύπρου και των άλλων Ευρωπαϊκών κρατών
Συνιστώμενη απαιτούμενη βασική βιβλιογραφία προς μελέτη:	<ul style="list-style-type: none">• Esping-Andersen, G. (2006) <i>Οι Τρεις Κόσμοι του Καπιταλισμού της Ευημερίας</i>, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα• Esping-Andersen, G. και συν. (2006) <i>Γιατί χρειαζόμαστε ένα Νέο Κοινωνικό Κράτος</i>, Διόνικος, Αθήνα• Ferrera, M. (1999) «Η ανασυγκρότηση του κοινωνικού κράτους στη Νότια Ευρώπη», στο Ματσαγγάνης Μ. (επιμ.) <i>Προοπτικές του κοινωνικού κράτους στη Νότια Ευρώπη</i>, Ελληνικά Γράμματα• Lewis, G., Gewirtz, Sh. & Clarke, J. (ed.) (2007) <i>Κοινωνική Πολιτική: Μιά άλλη προσέγγιση</i>, Αθήνα, Gutenberg• Οικονόμου Χ. και Φερώνας Α. (Επιμ.) <i>Οι Εκτός των Τειχών. Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός στις Σύγχρονες Κοινωνίες</i>, Διόνικος, Αθήνα• Σακελλαρόπουλος, Θ. (1999) <i>Η μεταρρύθμιση του κοινωνικού κράτους, Τόμος Α΄</i>, Κριτική, Αθήνα• Σακελλαρόπουλος, Θ. (επιμ.) (2011) <i>Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>, Διόνικος, Αθήνα• Σκαμνάκης. Χ. (2006) <i>Ο ρόλος των φορέων της αυτοδιοίκησης στην</i>

	<p>άσκηση κοινωνικής πολιτικής, Αθήνα, Gutenberg</p> <ul style="list-style-type: none">• Στασινοπούλου, Ο. (2002) <i>Ζητήματα Σύγχρονης Κοινωνικής Πολιτικής – Από το Κράτος Πρόνοιας στο Νέο Προνοιακό Πλουραλισμό</i>, Gutenberg, Αθήνα• Χλέτσος, Μ. (2011) <i>Οικονομικά της κοινωνικής προστασίας</i>, Πατάκης, Αθήνα
Συνιστώμενη προαιρετική συμπληρωματική βιβλιογραφία προς μελέτη:	<ul style="list-style-type: none">• Burchardt T., Le Grand J. & Piachaud D. (2006) «Κατανοώντας τον κοινωνικό αποκλεισμό», στο Οικονόμου Χ., Φερώνας Α. (Επιμ.) <i>Οι Εκτός των Τειχών. Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός στις Σύγχρονες Κοινωνίες</i>, Διόνικος, Αθήνα: 41-55• Hemerijck A. (2006) "Ο αυτομετασχηματισμός του/ων Ευρωπαϊκού/ών κοινωνικού/ών μοντέλου/ων", στο Esping-Andersen, G. και συν. (2006) <i>Γιατί χρειαζόμαστε ένα Νέο Κοινωνικό Κράτος</i>, Διόνικος, Αθήνα: 255-306• Αγγελάκη Μ. (2011) Η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού ως εργαλείο αμοιβαίας μάθησης και μεταφοράς καλών πρακτικών στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο Σακελλαρόπουλος Θ., (επιμ.) <i>Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>, Διόνικος, Αθήνα: 63-81• Αγγελάκη Μ. (2011) "Πολιτικές και εργαλεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης", στο Σακελλαρόπουλος Θ., (επιμ.) <i>Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>, Διόνικος, Αθήνα: 371-402• Αλτάνης, Π. (2006) «Εθνικά σχέδια κοινωνικής ενσωμάτωσης και δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα», στο Οικονόμου Χ., Φερώνας Α. (Επιμ.) <i>Οι Εκτός των Τειχών. Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός στις Σύγχρονες Κοινωνίες</i>, Διόνικος, Αθήνα: 285-311• Γεώργας, Δ. Κ. (2006) «Οι πολιτικές των διεθνών οργανισμών για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού», στο Οικονόμου Χ., Φερώνας Α. (Επιμ.) <i>Οι Εκτός των Τειχών. Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός στις Σύγχρονες Κοινωνίες</i>, Διόνικος, Αθήνα: 133-156• Δημουλάς Κ. & Οικονόμου Χ. (2012) <i>Βασικές αντιλήψεις, μοντέλα και μετασχηματισμοί του κράτους πρόνοιας με έμφαση στα συστήματα υγείας</i>, ΙΝΕ ΓΣΕΕ, Αθήνα: 110-177• Ιατρίδης, Δ. (2006) «Παγκοσμιοποίηση και κοινωνικός αποκλεισμός. Οι προκλήσεις για την κοινωνική πολιτική», στο Οικονόμου Χ., Φερώνας Α. (Επιμ.) <i>Οι Εκτός των Τειχών. Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός στις Σύγχρονες Κοινωνίες</i>, Διόνικος, Αθήνα: 117-129• Καρακιουλάφη Χ. (2006) «Ανεργία, επισφαλείς μορφές απασχόλησης, κοινωνικός αποκλεισμός και μορφές διαχείρισής τους», στο Οικονόμου Χ., Φερώνας Α. (Επιμ.) <i>Οι Εκτός των Τειχών. Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός στις Σύγχρονες Κοινωνίες</i>, Διόνικος, Αθήνα: 267-284• Καραμεσίνη Μ. (2011) «Η πολιτική απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης», στο Σακελλαρόπουλος Θ., (επιμ.) <i>Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>, Διόνικος, Αθήνα:187-250• Κοντιάδης, Ξ. (2008) <i>Εισαγωγή στην Κοινωνική Διοίκηση και τους θεσμούς κοινωνικής ασφάλειας</i>, Παπαζήση, Αθήνα• Οικονόμου Χ. (2011) "Η επίδραση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα

	<p>συστήματα υγείας των χωρών μελών", στο Σακελλαρόπουλος Θ., (επιμ.) <i>Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>, Διόνικος, Αθήνα: 403-432</p> <ul style="list-style-type: none">• Σακελλαρόπουλος, Θ. και Αγγελάκη, Μ. (2016), <i>Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική: από την άτολμη ανάπτυξη στο αβέβαιο μέλλον</i>», στο, Μαραβέγιας Ν. (Επιμ.), <i>Ευρωπαϊκή Ένωση: Δημιουργία, Εξέλιξη, Προοπτικές, Κριτική</i>, Αθήνα: 421-436• Σακελλαρόπουλος Θ. (2003) <i>Ζητήματα κοινωνικής πολιτικής</i>, Τόμος Α, Διόνικος, Αθήνα:192-203• Σκαμνάκης Χ. (2011) «Κοινωνικές ανισότητες, φτώχεια και η στρατηγική της κοινωνικής ένταξης της ΕΕ», στο Σακελλαρόπουλος Θ., (επιμ.) <i>Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>, Διόνικος, Αθήνα: 303-341• Στεργίου Α. (2011) Το κοινωνικό περιεχόμενο των Ευρωπαϊκών Συνθηκών και η παραδοσιακή "Κοινοτική Μέθοδος" στην παραγωγή Ευρωπαϊκών κοινωνικών δικαιωμάτων, στο Σακελλαρόπουλος Θ., (επιμ.) <i>Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>, Διόνικος, Αθήνα: 23-61• Σωτηρόπουλος, Δ. (2010) «Ευκαιρίες και προβλήματα της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Πολιτικής: Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Απασχόλησης και η Ανοιχτή Μέθοδος Συντονισμού», στο Πετμεζίδου Μ. και Παπαθεοδώρου Χ. (Επιμ.) <i>Κοινωνική μεταρρύθμιση και αλλαγές στο μείγμα «δημόσιου» – «ιδιωτικού» στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής</i>, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα: 133-152
Άρθρα	<ul style="list-style-type: none">• Καραμεσίνη Μ. (2014) <i>Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση αντιμετώπιση με την Οικονομική Κρίση, Κοινωνική Πολιτική</i>, Τεύχος 2: Μάιος 2014• Φερώνας, Α. (2013) <i>Η Κοινωνική Διάσταση της «Ευρώπης 2020»:</i> Ρητορική και Πραγματικότητα, <i>Κοινωνική Πολιτική</i>, Τεύχος 1: Απρίλιος 2013
Κείμενα πολιτικής	<ul style="list-style-type: none">• Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2012) <i>Τακτικό Ευρωβαρόμετρο 78, Άποψη των Κυπρίων για την Ευρωπαϊκή Ένωση</i>• Κυπριακή Δημοκρατία (2012) <i>Εθνική Κοινωνική Έκθεση Κύπρου, Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</i>, Λευκωσία• Κυπριακή Δημοκρατία (2012) <i>Κοινωνική Προστασία στην Κύπρο. Έσοδα και δαπάνες</i>, Κυπριακή Δημοκρατία και ΥΣΤΑΤ• Κυπριακή Δημοκρατία (2013) <i>Πρώτο εθνικό σχέδιο δράσης για την αναπηρία 2013-2015</i>, Κύπρος• Κυπριακή Δημοκρατία, Γραφείο Προγραμματισμού (2013) <i>Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη</i>, Κυπριακή Δημοκρατία• Κυπριακή Δημοκρατία (2014) <i>Στρατηγική για την Κοινωνική Πολιτική 2014-2020</i>, Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, Κύπρος• Κυπριακή Δημοκρατία (2014) <i>Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών 2014-2017</i>, Εθνικός Μηχανισμός για τα δικαιώματα της Γυναίκας, Υπ. Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, Κύπρος• Κυπριακή Δημοκρατία (2014) <i>Συμφωνία εταιρικής σχέσης 2014-2020 – Ευθυγράμμιση της Κύπρου με την Στρατηγική Ευρώπη 2020</i>, Κύπρος• Κυπριακή Δημοκρατία (2013) <i>Εθνικό σχέδιο δράσης για την Εταιρική</i>

	<p><i>Κοινωνική Ευθύνη 2013-2015, Γραφείο Προγραμματισμού, Κυπριακή Δημοκρατία</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (2010) <i>Έρευνα χαρτογράφησης αναγκών, ΠΣΣΕ Κύπρος</i>• Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2006) <i>Εθνική Έκθεση για τις Στρατηγικές Κοινωνικής Προστασίας και Κοινωνικής Ενσωμάτωσης 2008-2010</i>• Στατιστική Υπηρεσία Κυπριακής Δημοκρατίας (ΥΣΤΑΤ) (2005) <i>Έρευνα εισοδημάτων των νοικοκυριών και συνθηκών διαβίωσης 2005, EUSILC_05, ΥΣΤΑΤ, Κύπρος</i>								
Σχεδιασμένες μαθησιακές δραστηριότητες και διδακτικές μέθοδοι:	εισηγήσεις, ερωτήσεις-απαντήσεις, διαλογική συζήτηση, εργαστηριακές ασκήσεις, παρουσίαση εμπειρικών εφαρμογών								
Μέθοδοι αξιολόγησης - κριτήρια:	<table><tr><td>- Ενδιάμεση γραπτή εξέταση ή Ομαδική ή Ατομική Εργασία</td><td>25%</td></tr><tr><td>- Ενδιάμεση γραπτή εξέταση ή Ατομική Εργασία</td><td>25%</td></tr><tr><td>- Γραπτή εξαμηνιαία τελική εξέταση ή τελική εργασία και παρουσίαση</td><td>50%</td></tr><tr><td>Σύνολο</td><td>100%</td></tr></table>	- Ενδιάμεση γραπτή εξέταση ή Ομαδική ή Ατομική Εργασία	25%	- Ενδιάμεση γραπτή εξέταση ή Ατομική Εργασία	25%	- Γραπτή εξαμηνιαία τελική εξέταση ή τελική εργασία και παρουσίαση	50%	Σύνολο	100%
- Ενδιάμεση γραπτή εξέταση ή Ομαδική ή Ατομική Εργασία	25%								
- Ενδιάμεση γραπτή εξέταση ή Ατομική Εργασία	25%								
- Γραπτή εξαμηνιαία τελική εξέταση ή τελική εργασία και παρουσίαση	50%								
Σύνολο	100%								
Γλώσσα διδασκαλίας:	Ελληνικά								